

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑ – ΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ & ΟΝΟΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΦΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΣΤΑ ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ

- Ορισμός:
 - Ονοματικό σύνολο είναι το τμήμα της πρότασης όπου η βασική, κεντρική λέξη είναι το ουσιαστικό και τα συμπληρώματά του.
- Λειτουργία:
 - Τα ονοματικά σύνολα προσδίδουν πυκνότητα στο κείμενο και προσδιορίζουν κάτι γενικό και αφηρημένο. Ενδέχεται να κάνουν τον λόγο γενικό και αόριστο. Τα ονοματικά σύνολα χρησιμοποιούνται για να αποδώσουν το μόνιμο, το γενικό, το διαχρονικό και το αφηρημένο και όχι το παροδικό και συγκεκριμένο. Επομένως, ο πομπός, ο οποίος ανάγεται από το συγκεκριμένο στο καθολικό, στο γενικό και χρησιμοποιεί ονοματικά σύνολα, διαθέτει υψηλό διανοητικό και μορφωτικό επίπεδο. Τα ονοματικά σύνολα χρησιμοποιούνται για επίσημη επικοινωνιακή περίσταση, χαρίζουν πυκνότητα και αντικειμενικότητα στο ύφος.

ΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ

- Ορισμός:
 - Ρηματικό σύνολο είναι το τμήμα της πρότασης όπου η βασική, κεντρική λέξη είναι το ρήμα και τα συμπληρώματά του.
- Λειτουργία:
 - Τα ρηματικά σύνολα στο κείμενο προσδιορίζουν κάτι συγκεκριμένο. Κάνουν το λόγο συγκεκριμένο, εναργή, και σαφή, γιατί το ρήμα δηλώνει διάθεση, φωνή, χρόνο, έγκλιση, πρόσωπο και αριθμό. Τα ρηματικά σύνολα περιγράφουν συγκεκριμένες πράξεις που δηλώνουν τα ρήματα που χρησιμοποιούνται. Ο δημοσιογράφος απευθύνεται σε ένα λιγότερο καλλιεργημένο κοινό και γι' αυτό επιδιώκει την αμεσότητα της επικοινωνίας. Ενδεχομένως και ο ίδιος να μην διαθέτει υψηλό μορφωτικό επίπεδο, να μην μπορεί να αναχθεί στο γενικό και γι' αυτό μένει στο σταθερό και συγκεκριμένο. Τα ρηματικά σύνολα ενδείκνυνται σε επικοινωνιακές περιστάσεις της καθημερινότητας.

ΣΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ

- Ορισμός:
 - Ονοματικό σύνολο είναι το τμήμα της πρότασης όπου η βασική, κεντρική λέξη είναι το ουσιαστικό και τα συμπληρώματά του.
- Λειτουργία:
 - Αναδεικνύουν την απόσταση στην επικοινωνία που ταιριάζει σε πιο επίσημες επικοινωνιακές περιστάσεις και το υψηλό μορφωτικό επίπεδο των επικοινωνούντων.

ΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ

- Ορισμός:
 - Ρηματικό σύνολο είναι το τμήμα της πρότασης όπου η βασική, κεντρική λέξη είναι το ρήμα και τα συμπληρώματά του.
- Λειτουργία:
 - Αναδεικνύουν την αμεσότητα στην επικοινωνία που ταιριάζει σε απλές επικοινωνιακές περιστάσεις και το μορφωτικό επίπεδο των επικοινωνούντων.

ΟΝΟΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

- Είναι η διαδικασία μετατροπής ενός ρήματος ή ενός επιθετικού προσδιορισμού σε ουσιαστικό (π.χ. υπολογίζω ➤ υπολογισμός, φτωχός ➤ φτωχοποίηση). Η γραμματική αυτή μετατόπιση έχει συνέπειες όχι μόνο στην παραγωγή αλλά και στο νόημα, αφού οι ονοματοποιημένοι τύποι φέρουν τα σημασιολογικά χαρακτηριστικά τόσο των ρηματικών διαδικασιών ή των ιδιοτήτων από όπου προέρχονται όσο και το αποτέλεσμα αυτών των διαδικασιών ή των ιδιοτήτων. Η ονοματοποίηση χαρακτηρίζει τα επιστημονικά κείμενα και τα «ακαδημαϊκά» είδη λόγου, όπως το δοκίμιο ή οι τεχνικές αναφορές, που επεξεργάζονται αφηρημένες και τεχνικές έννοιες.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

- Τα επιρρηματικοί προσδιορισμοί (που προσδιορίζουν το ρήμα) μετατρέπονται σε ονοματικούς επιθετικούς προσδιορισμούς (που προσδιορίζουν το όνομα):
 - Γράφει επιτηδευμένα ➤ η επιτηδευμένη γραφή
- Τα προθετικά σύνολα που λειτουργούν ως προσδιορισμοί ή ως συμπληρώματα του ρήματος διατηρούν τη λειτουργία τους:
 - άφίχθηκε στο λιμάνι ➤ η άφιξη στο λιμάνι
- Το μεταβατικό ρήμα μετατρέπεται σε όνομα που συνοδεύεται από γενική με λειτουργία αντικειμένου του ρήματος και από έναν εμπρόθετο προσδιορισμό που δηλώνει το υποκείμενο του ρήματος:
 - Ο εκδότης εξέδωσε το βιβλίο ➤ η έκδοση του βιβλίου από τον εκδότη
- Το μεταβατικό ρήμα μετατρέπεται σε όνομα που συνοδεύεται από συμπληρώματα του ρήματος:
 - Θέλει να ταξιδέψει στο εξωτερικό η επιθυμία της να ταξιδέψει στο εξωτερικό